

**ŽALPIŲ KAIMO
BENDRUOMENĖ**

Advokacijos strategija

Apie Žalpių bendruomenę

Žalpių kaimo bendruomenė juridinių asmenų registre įregistruota 2005 metų lapkričio 24 dieną ir iki šiol vykdo įstatuose numatytą veiklą. Pagrindiniai bendruomenės tikslai ir uždaviniai: vienyti bendruomenės gyventojus ir iš jos kilusius žmones; rūpintis bendruomenės žmonių gerovės ugdymu, jaunimo auklėjimu; skatinti domėjimąsi savo krašto istorija; puoselėti senąsias vietos gyventojų tradicijas; vykdyti socialinę, kultūrinę ir švietėjišką veiklą; rūpintis kaimo plėtra, rengti projektus, dalyvauti konkursuose, siekiant gauti lėšų organizacijos veiklai ir kt. Šiuo metu bendruomenė vienija 45 narius ir atstovauja 230 vietos gyventojams. Bendruomenės veikloje dalyvauja įvairaus amžiaus, lyties ir socialinio sluoksnio gyventojai. Organizuojamos įvairios veiklos, mokymai, seminarai.

Žalpių kaimo bendruomenė turi tradicines šventes, kurios organizuojamos kiekvienais metais. Minint Lietuvos valstybės atkūrimo dieną vasario 16 d. organizuojamas žygis po Žalpių ir aplinkinių kaimų teritorijas. Suorganizuoti 7 žygiai. Paskutinį gegužės savaitgalį vyksta Loskavos (Švč. Mergelės Marijos Maloningosios) atlaidų šventė, sukviečianti visus Žalpių kraštui prijaunčius žmones į kraštiečių susitikimą, šventė užbaigiama Šv. Mišiomis. Loskavos atlaidai švenčiami nuo 1932 metų. Kiekvienais metais lapkričio mėnesį po visų rudens darbų organizuojama rudeninė šventė, kuriai šventinę programą pasiruošia bendruomenės nariai. Metai užbaigiami eglutės įžiebimu Žalpių parkelyje.

Renginiams finansuoti rašomi projektai. 2020, 2023 ir 2024 metais iš priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ gauta daugiau kaip 4000 eurų. 2025 m. Loskavos atlaidų šventei finansavimas gautas Kolainių kaimo bendruomenei įgyvendinant projektą „Bendrystė veža“ pagal Kelmės krašto partnerystės VVG strategijos priemonę "Kultūros ir socialinių santykių re-kreacija", Žalpių kaimo bendruomenė buvome partneriais.

Gerinant materialinę bazę 2019 m. per NMA prie ŽŪM, įgyvendintas projektas „Materialinės bazės stiprinimas Žalpių kaimo bendruomenės veiklai“. Įsigyti stalai, kėdės, užuolaidos, garso kolonėlė, projektorius ir ekranas. 2024 m. iš Kelmės rajono savivaldybės gautas finansavimas įsigyti prijuostas su Žalpių kaimo bendruomenės logotipu.

2021 m. iš priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ mažiesiems bendruomenės gyventojams viešojoje įrengta vaikų žaidimo aikštelė.

Žalpių kaimo bendruomenė vykdo edukacinę programą „Svečiuose Žalpių kaimo bendruomenėje“, kurios metu pristatomas šio krašto kulinarinis paveldas: ragaujamas kastinis arba bandelės (pasirinktinai) su arbatžolių arbata. Programos dalyviams kraštotyros muziejuje pravedama „Tarpukario pamoka“. Edukacinė programa skirta tiek vaikams, tiek suaugusiems.

Bendruomenės nariai aktyviai dalyvauja kultūrinėje, švietėjiškoje veikloje. 9 bendruomenės nariai vaidina Kelmės kultūros centro Pakražančio skyriaus suaugusiųjų dramos būrelyje. Vyksta glaudus bendradarbiavimas su vietos biblioteka, muziejumi, Pakražančio seniūnija, kultūros skyriumi.

SSGG analizė

Identifikuotos stiprybės nurodo Žalpių bendruomenės privalumus, kuriuos galima atskleisti pasinaudojant tam tikromis galimybėmis. Silpnybės, tuo tarpu, išryškina bendruomenės silpnąsias savybes, dėl kurių, kartu su išorinėmis aplinkybėmis, gali kilti grėsmės.

STIPRYBĖS	GALIMYBĖS
• Veikiantis kraštotyros muziejus, saugantis vietos istoriją ir tapatybę. • Edukacinės programos – bandelių kepimas naudojant vietines žaliavas, „Tarpukario pamoka“, senovinio kastinio gaminimas. • Tradicinių renginių organizavimas – Loskavos atlaidai su kantičkinių giesmių giedojimu, Rudens šventė. • Veikiantys bendruomenės namai – suteikti pagal panaudos sutartį. • Natūrali aplinka – neužterštos pievos, vaistažolės, grybingi miškai. • Tvenkiniai, tinkami poilsiui ir rekreacijai. • Sporto ir fizinio aktyvumo aikštelė – skirta įvairaus amžiaus bendruomenės nariams. • Kaimo turizmo sodyba – pritaikyta pobūviams, turi 53 miegamąsias vietas (galima apnakvindinti autobusą). • Žalpiškių teatro trupė „Žalpiškiai“ – puoselėjanti kultūrinį gyvenimą. • Organizuoti ir aktyvūs bendruomenės nariai, gebantys veikti išvien.	➤ Advokacijos stiprinimas ir bendradarbiavimas su sprendimų priėmėjais – galima kurti stipresnį dialogą su savivaldybe, telkti gyventojus ir viešinti aktualius klausimus, siekiant sprendimų dėl infrastruktūros. ➤ Alternatyvaus finansavimo paieška – galimybė pasinaudoti nacionalinėmis ir ES paramos programomis (pvz., žaliųjų inovacijų, kaimo plėtros, kultūros ar energetinio efektyvumo srityse). ➤ Viešųjų erdvių ir pastatų įveiklinimas – neišnaudotos patalpos gali būti pritaikytos bendruomenės veikloms, edukacijoms, nakvynės vietoms ar socialinėms paslaugoms. ➤ Turizmo ir rekreacijos plėtra – tvenkiniai, kaimo turizmo sodyba, edukaciniai užsiėmimai (kastinio ar bandelių gamyba) bei natūrali gamta sudaro puikų pagrindą vietos turizmui. ➤ Tradicijų ir kultūros stiprinimas – galima dar labiau plėtoti unikalius renginius (pvz., Loskavos atlaidus, rudens šventę), stiprinti „Žalpiškių“ teatro trupę, įtraukti jaunimą.

- **Mašinų ir technikos remonto dirbtuvės**
– vietos paslaugos gyventojams ir lankytojams.

- **Jaunų šeimų pritraukimas** – kuriant patrauklią gyvenamąją aplinką (pvz. veiklos vaikams, saugi kaimo aplinka), galima paskatinti jaunų žmonių apsigyvenimą.
- **Vyresnio amžiaus gyventojų įtraukimas**
– organizuojant veiklas, sporto zonas, sveikatinimo iniciatyvas bei stiprinant kartų ryšį per šventes ir tradicijas.
- **Ekologiškų ūkių ir vietos produktų stiprinimas** – galima skatinti vietinių produktų ženklimą, edukacines veiklas lankytojams, net plėtoti ūkininkų kooperaciją.

SILPNYBĖS	GRĖSMĖS
• Nepakankamas bendruomenės poveikis sprendimų priėmėjams – kol kas nesiseka pasiekti pokyčių dėl svarbių klausimų, pvz., kelio būklės. • Nepakankamas finansavimas bendruomenės namų išlaikymui – trūksta lėšų pastato šildymui. • Neefektyvi bendruomenės namų šildymo sistema – naudojama sistema neatitinka efektyvumo ir tvarumo standartų. • Neįrengtas viešas apšvietimas – trūksta infrastruktūros poilsui prie tvenkinių. • Nepakankamas gatvių apšvietimas – tamsiu paros metu gyventojai nesijaučia saugūs, savivaldybė neužtikrina šios paslaugos. • Mažas dalies gyventojų įsitraukimas į bendruomeninę veiklą – kai kurie gyventojai lieka pasyvūs ar atsiriboję. • Nepilnai išnaudojami bendruomenės namai – yra neišvystytų patalpų, trūksta įrengtų nakvynės vietų. • Trūksta lauko treniruoklių vyresnio amžiaus gyventojams – ne visos amžiaus grupės turi pritaikytas aktyvaus laisvalaikio galimybes.	➤ Institucinis abejingumas – sprendimų priėmėjų (pvz., savivaldybės) vangumas gali lemti gyventojų nusivylimą ir pasitikėjimo praradimą. ➤ Gyventojų tapimas politikų ir politinių nuostatų įkaitais – sprendimai dėl svarbių klausimų, pavyzdžiui, kelio būklės, priklauso ne nuo poreikio, o nuo politinių interesų. ➤ Finansinis nestabilumas – augančios energijos kainos ir neefektyvios sistemos gali apsunkinti bendruomenės pastatų išlaikymą ir veiklų vykdymą. ➤ Viešosios infrastruktūros degradacija – neapšviestos gatvės, neįrengti apšvietimai, neišnaudotos viešosios erdvės gali mažinti gyvenimo kokybę ir didinti nesaugumo jausmą. ➤ Bendruomenės susiskaldymas – jei dalis gyventojų ilgai neišsitrauks, gali silpnėti bendruomeniškumo jausmas, mažėti iniciatyvų tęstinumas. ➤ Vietos potencialo neišnaudojimas – neįveiklinami pastatai, neįrengtos nakvynės vietos ar neplėtojama turizmo infrastruktūra riboja pajamų šaltinius. ➤ Demografinės rizikos – neskatinant jaunų šeimų įsikūrimo ar neplėtojant infrastruktūros senjorams, ilgai gali augti gyventojų senėjimo pasekmės. ➤ Kultūrinės tapatybės silpnėjimas – jeigu nebus palaikomas tradicijų perdavimas ir kultūrinė veikla, gali mažėti bendruomenės identiteto stiprumas.

Misija, vizija ir vertybės

Strategijos rengimo metu suformuluota bendruomenės vizija ir misija

VIZIJA

Žalpių gyvenvietė – ateities kaimo modelis, draugiškas aplinkai ir jaunoms šeimoms. Čia dominuoja tvarios technologijos, ekologinė gamyba ir žaliaji energija, o keliai bei infrastruktūra atitinka aukščiausius standartus. Bendruomenė - optimizmo simbolis, įkvėpia gyventojus aktyviai veikti ir kurti savo ateitį.

MISIJA

Įkvėpti pokyčiams kaimišką vietovę – kur gamta, technologijos ir žmonių iniciatyva susilieja į tvarią, klestinčią ir optimizmo kupiną bendruomenę

Kartu su vizijos ir misijos formuluotėmis, identifikuotos ir pagrindinės **vertybės**, kuriomis savo veikloje vadovaujasi bendruomenė.

VERTYBĖS

➤ **Draugiškumas**

Atvira, šilta ir pagarbi bendravimo kultūra, kurioje kiekvienas bendruomenės narys jaučiasi laukiamas. Jaučiama pagarba aplinkai, kaimynui, verslaujančiam ar savo idėjas įgyvendinančiam bendruomenės nariui.

➤ **Vieningumas**

Bendruomenės susitelkimas sprendžiant visiems aktualius klausimus, palaikant bendras idėjas ir iniciatyvas. Gebėjimas sutarti net dėl tokių smagių dalykų kaip bendras balius – mūsų stiprybė.

- **Tradicijų** **laikymasis** **ir** **perdavimas**
Gyva bendruomenės dvasia, palaikoma per senolių perduotas tradicijas – kantičkinių giesmių giedojimą, maisto ruošimą pagal babų receptus ir šventes, kuriose susipina praeitis ir dabartis.

➤ **Kultūringumas**

Pagarba vienas kitam, gebėjimas išklausti skirtingas nuomones ir puoselėti bendravimo kultūrą, kurioje vertinamas žodis, elgesys ir bendruomeniškumas.

- **Kartų** **bendravimas**
Ryšys tarp jaunų ir vyresnių stiprinamas per bendras šventes, veiklas ir patirties dalinimą. Skirtingos kartos kuria vieningą, jaukią bendruomenę.

- **Pagarba** **krašto** **istorijai**
Istorinės atminties puoselėjimas per žymių kraštiečių atminimą, minėjimus ir paminklų priežiūrą. Tai mūsų šaknys, kurios stiprina tapatybę ir bendrystę.

VERTYBĖS

- **Draugiškumas**
- **Vieningumas**
- **Tradicijų laikymasis ir perdavimas**
- **Kultūringumas**
- **Kartų bendravimas**
- **Pagarba krašto istorijai**

Tikslai, uždaviniai, veiklų aprašymas, rodikliai

Eil. Nr.	Pavadinimas	Siekiamas rodiklis	Laikotarpis	Finansavimo šaltinis
1.	Tikslas. Advokacijos metodais pasiekti kelių sutvarkymo darbų inicijavimą			
1.1.	Uždavinys. Siekti, kad kelias Kelmė – Žalpai būtų išasfaltuotas			
1.1.1.	Veikla. Parengti fotomedžiagą apie kelio būklę Aprašymas. Veiklos tikslas – parengti vaizdinę medžiagą, atspindinčią esamą kelio Kelmė–Žalpai, taip pat kelių Nr. 2118 Griniai–Orkiai ir Nr. 2121 Lioliai–Žalpai būklę, pagrindžiant šių kelių neatitikimą saugaus eismo, gyvenimo kokybės ir paslaugų prieinamumo reikalavimams. Medžiaga bus naudojama kaip advokacinis įrankis viešinimo kampanijose ir siekiant sprendimų priėmėjų dėmesio savivaldos ir nacionaliniu lygmenimis. Bus siekiama parodyti, kaip dabartinė infrastruktūra apriboja mobilumą, paslaugų prieinamumą, kelia grėsmę saugumui, ypač žiemą ir nepalankiomis oro sąlygomis. Veiklos rezultatas – parengtas fotodokumentacijos rinkinys (ne mažiau kaip 50 nuotraukų), iliustruojantis kelio dangos pažeidimus, privažiavimo sąlygas, sezoninius iššūkius. Surinkta medžiaga bus pateikiama su tekstiniais komentarais ir parengta naudoti komunikacijai su politikais bei žiniasklaida.	Parengtų nuotraukų kiekis – ne mažiau kaip 50 Įtrauktų gyventojų kiekis (fotografų, komentatorių) – ne mažiau kaip 10 Apibendrinamoji ataskaita apie kelio būklę – 1 vnt.	2025	Bendruomenės narių, aktyvo savanoriškas darbas

1.1.2.	Veikla. Surengti foto parodą LR Seimo foje Aprašymas. Veiklos tikslas – suorganizuoti teminę foto parodą LR Seimo rūmų foje, kurios pagrindinis akcentas – kelio Kelmė–Žalpiei infrastruktūros būklės vizualizacija. Paroda veiks kaip advokacinė priemonė, skirta atkreipti nacionalinės valdžios institucijų, visuomenės ir žiniasklaidos dėmesį į atokios kaimo vietovės kelių infrastruktūros problemas. Renginio metu eksponuojama medžiaga papildoma gyventojų liudijimais, trumpais tekstais, nuotraukomis ir vaizdo medžiaga. Paroda planuojama derinant laiką su LR Seimo kanceliarija, o jos atidarymas organizuojamas su spaudos konferencija ir Seimo narių kvietimu. Paroda taip pat skleidžiama skaitmeniniu būdu – sukuriamas jos turinio pristatymas bendruomenės socialiniuose tinkluose ir tinklalapyje.	Įvykusi paroda – 1 vnt. Parodoje eksponuojamų objektų kiekis – ne mažiau kaip 25 Dalyvaujančių renginio atidaryme bendruomenės atstovų skaičius – ne mažiau kaip 10	2026	Bendruomenės lėšos
1.1.3.	Veikla. Viešinti iniciatyvą regioninėje ir nacionalinėje žiniasklaidoje Aprašymas. Veiklos tikslas – suplanuoti ir įgyvendinti tikslingą viešinimo kampaniją, kurios metu kelių būklės klausimas būtų pristatytas tiek regioninei, tiek nacionalinei žiniasklaidai. Naudojamos komunikacijos priemonės:	Pranešimų spaudai skaičius – ne mažiau kaip 3 Pasirodymų viešojoje žiniasklaidoje kiekis – ne mažiau kaip 5 Socialinės medijos pasiekiamumo skaičius – ne mažiau kaip 5000 peržiūrų	2026	Bendruomenės narių, aktyvo savanoriškas darbas

	pranešimai spaudai, žurnalistų kvietimai į parodą Seime, vieši pasisakymai televizijoje ar radijuje, socialinių tinklų turinys. Akcentuojamas vietos gyventojų saugumo, socialinio teisingumo, socialinės atskirties mažinimo aspektai. Kampanija siekia suformuoti viešą nuomonę apie būtinybę įtraukti probleminį kelią į finansuojamų objektų sąrašą. Pasitelkiami bendruomenės nariai, jaunuoliai, socialiniai partneriai. Sukuriama bendruomenės žinutės tapatybė (vizualiai, šūkis).			
1.2.	Uždavinys. Inicijuoti kelių Nr. 2118 Griniaiai–Orkiai ir Nr. 2121 Lioliai–Žalpiei asfaltavimo įtraukimą į savivaldybės biudžetą			
1.2.1.	Veikla. Parengti ir pateikti oficialų raštą dėl kelio įtraukimo į biudžetą Aprašymas. Veiklos tikslas – parengti formalią paraišką/rašytinį siūlymą Kelmės rajono savivaldybei dėl kelio įtraukimo į savivaldybės strateginį planą ir biudžeto projektą. Raštas turi būti grindžiamas faktais, pateikiant demografinę, socialinę, saugumo ir ekonominę analizę. Jis taip pat bus papildytas gyventojų liudijimais, nuotraukomis, o esant galimybei – vietos įmonių, ūkininkų ar turizmo paslaugų teikėjų raštišku palaikymu.	Parengtas oficialus dokumentas – 1 vnt. Priedamų dokumentų skaičius – ne mažiau kaip 5 (įrodymai, nuotraukos, palaikymo raštai) Gavėjų institucijų skaičius – ne mažiau kaip 2	2026	Bendruomenių savivaldos stiprinimo projektai
1.2.2.	Veikla. Inicijuoti susitikimus su Kelmės rajono savivaldybės taryba ir meru Aprašymas.	Įvykusių susitikimų skaičius – ne mažiau kaip 3	2026	Bendruomenės lėšos

	Veiklos tikslas – tiesioginis dialogas su Kelmės rajono savivaldybės sprendimų priėmėjais dėl kelio infrastruktūros prioritetinio įtraukimo į rajono strateginius dokumentus. Bendruomenė inicijuoja susitikimų ciklą, kurio metu organizuotai ir pagrįstai pristato vietos gyventojų poreikius, viešina nuveiktus veiksmus, dalijasi gyventojų liudijimais. Akcentuojamas bendradarbiavimas ir siūlomi sprendimų variantai, orientuoti į tvarią partnerystę.	Dalyvavusių tarybos narių skaičius – ne mažiau kaip 10		
1.2.3.	Veikla. Surinkti ir pateikti gyventojų parašus-peticiją Aprašymas. Veiklos tikslas – suorganizuoti viešą gyventojų parašų rinkimo kampaniją, kuria siekiama oficialiai dokumentuoti bendruomenės lūkestį dėl kelio asfaltavimo. Peticija bus renkama popieriniu ir elektroniniu būdu, o jos forma atitiks Lietuvos Respublikos peticijų įstatymo reikalavimus. Kampanija įtrauks kaimyninių gyvenviečių gyventojus, mokyklų bendruomenes, vietos verslininkus. Surinkti parašai taps vienu iš pagrindinių advokacinių dokumentų teikiant siūlymus savivaldybei ir kitiems instituciniams adresatams. Rezultatai taip pat bus pavišinti per vietos ir nacionalinę žiniasklaidą.	Surinktų parašų skaičius – ne mažiau kaip 500 Dalyvavusių savanorių kiekis – ne mažiau kaip 10 Paskelbta ir pavišinta peticija – 1 vnt	2026	Bendruomenės darbas
2.	Tikslas. Bendruomenės namų pilnas įveiklinimas, įrengiant 8 nakvynės vietas			

2.1.	Uždavinys. Pagerinti pastato energetinį efektyvumą			
2.1.1.	Veikla. Įgyvendinti pastato apšiltinimą Aprašymas. Šios veiklos įgyvendinimas apima kompleksinius statybos darbus, susijusius su išorinių sienų, stogo, grindų ir kitų šilumą praleidžiančių konstrukcijų šiltinimu. Pagrindinis tikslas – padidinti pastato energinį naudingumą, sumažinti šildymo sąnaudas bei pagerinti komforto lygį patalpose. Darbuose bus naudojamos šiuolaikinės ir sertifikuotos šiltinimo medžiagos, atitinkančios A arba aukštesnės klasės energinio efektyvumo reikalavimus. Planuojama atlikti projektavimą, techninę priežiūrą bei energinio sertifikato atnaujinimą po projekto įgyvendinimo.	Apšiltintas pastato plotas – ne mažiau kaip 200 m² Pasiektas energinio naudingumo lygis – ne žemesnis nei B Rangos darbų ataskaita – 1 vnt.	2028	Savivaldybės lėšos, ES fondų lėšos
2.1.2.	Veikla. Įdiegti atsinaujinančios energijos šildymo sprendimus Aprašymas. Siekiant užtikrinti efektyvų ir tvarų pastato šildymą, planuojama įrengti šilumos siurblio „oras-vanduo“ sistemą. Ši sistema leis centralizuotai reguliuoti šilumos paskirstymą bendruomenės patalpose, sumažins priklausomybę nuo kietojo kuro ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimus. Projekto metu bus parengta techninė dokumentacija, atlikti įrangos montavimo darbai, sudaryta priežiūros sutartis. Veikla apima ir naudotojų mokymus – kaip	Įdiegta šilumos siurblio sistema – 1 vnt. Šildymo sąnaudų sumažėjimas – bent 30 % per metus Eksploatacijos instrukcija ir mokymai atsakingiems bendruomenės nariams – 1 vnt.	2028	ES fondų lėšos

	efektyviai naudotis įranga, siekiant maksimalios naudos iš AEI.			
2.1.3.	Veikla. Įrengti saulės elektrinę Aprašymas. Numatoma įrengti mažos galios (iki 10 kW) saulės elektrinę ant bendruomenės namų stogo. Šis sprendimas padės sumažinti pastato eksploatacines išlaidas, padidins energetinį savarankiškumą ir prisidės prie aplinkos tausojimo. Saulės elektrinė bus projektuojama atsižvelgiant į faktinį elektros suvartojimą. Planuojama, kad perteklius galėtų būti naudojamas bendruomenės teritorijos apšvietimui arba parduodamas į tinklą. Po įrengimo bus atliekama testavimo ir registravimo procedūra ESO sistemoje.	Įrengta elektrinės galia – ne mažiau kaip 5 kW Skaičiuojamas CO ₂ emisijų sumažėjimas – bent 3 t/metus Savarankiškai sugeneruota elektros energija – bent 30 % bendruomenės poreikių	2027 - 2028	ES fondų lėšos, privačios paramos lėšos
2.2.	Uždavinys. Pritaikyti pastatą nakvynės ir poilsio paslaugoms			
2.2.1.	Veikla. Įrengti sanitarinius mazgus su dušais Aprašymas. Projekto įgyvendinimo metu bus atliekami pastato vidaus inžinerinių tinklų įrengimo ir rekonstrukcijos darbai, siekiant sukurti patogius, higieniškus ir šiuolaikinius sanitarinius mazgus, pritaikytus tiek individualiam naudojimui, tiek nedidelėms turistų ar svečių grupėms. Bus įrengtos WC patalpos, dušo kabinos, karšto vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistema, taip pat sumontuota vėdinimo įranga. Sanitariniai mazgai bus	Įrengti WC ir dušo įrenginiai – ne mažiau kaip 3 vnt. Pritaikytos patalpos žmonėms su negalia – 1 vnt. Nuotekų ir vandentiekio sistemų atnaujinimo ataskaita – 1 vnt.	2028 - 2030	ES lėšos

	pritaikyti ir asmenims su specialiaisiais poreikiais. Ši veikla yra būtina norint užtikrinti komfortą ir higienos standartus priimant lankytojus bei teikiant trumpalaikio apgyvendinimo paslaugas. Darbuose bus taikomi statybos techninio reglamento reikalavimai, o projektas derinamas su visuomenės sveikatos specialistais. Darbus vykdys kvalifikuoti rangovai, turintys patirties analogiškuose projektuose.			
2.2.2.	Veikla. Įrengti 8 miegamąsias vietas (2–4 vietų kambariai) Aprašymas. Numatoma rekonstruoti dalį bendruomenės namų patalpų, pritaikant jas svečių nakvynei. Įgyvendinant šią veiklą bus atliekami vidaus apdailos darbai, įrengiamos grindys, lubos, sienų šiltinimas, elektros instaliacija, apšvietimas, bei baldų ir įrangos įsigijimas (lovos, spintelės, spintos, tekstilė). Kiekvienas kambarys bus įrengtas su langais, užtikrinant natūralų apšvietimą ir vėdinimą. Planuojami kambariai bus dviviečiai ir keturviečiai, skirti šeimoms, edukacinių stovyklų dalyviams ir turistams. Veikla sudarys sąlygas bendruomenei teikti trumpalaikio apgyvendinimo paslaugas, generuoti pajamas viešosioms reikmėms, taip pat kurti bendradarbiavimą su turizmo partneriais regione. Miegamosios vietos prisidės prie	Įrengtų miegamųjų vietų skaičius – 8 Sutvarkytų ir pritaikytų kambarių skaičius – ne mažiau kaip 3 Įsigytų baldų komplektų skaičius – 8	2029	ES fondų lėšos, privačios lėšos, kitos lėšos

	edukacinių programų plėtros – atvykstantiems mokiniams, jaunimui ar senjorų grupėms.			
2.2.3.	Veikla. Įrengti bendrąją virtuvėlę lankytojams) Aprašymas. Veikla apima kompaktiškos, bet pilnavertės virtuvės įrengimą bendruomenės namų patalpose. Bus įrengtos virtuvinės spintelės, darbo paviršiai, plautuvė, šaldytuvas, viryklė, mikrobangų krosnelė, indai. Virtuvėlė skirta trumpalaikio apgyvendinimo svečiams ir edukacinių programų dalyviams, kurie patys galės ruošti maistą. Tai būtina patogumo sąlyga visavertei apgyvendinimo paslaugai užtikrinti, taip pat veikla prisidės prie bendruomenės renginių, sveikatingumo užsiėmimų ir socialinių paslaugų kokybės. Virtuvėlė bus įrengiama pagal maisto saugos reikalavimus ir išplanuojama taip, kad ją galėtų naudoti keli naudotojai vienu metu.	Įrengta virtuvėlė – 1 vnt. Įsigytos būtinės technikos vienetų skaičius – ne mažiau kaip 5 Naudotojų apklausos pasitenkinimo įvertinimas – ne mažiau kaip 80 % teigiamų atsakymų	2029	ES fondų lėšos, privačios lėšos, kitos lėšos, paramos lėšos
2.3.	Uždavinys. Gerinti bendruomenės aplinkos patrauklumą			
2.3.1.	Veikla. Įrengti teritorijos apšvietimą ir mažąją architektūrą Aprašymas. Šios veiklos įgyvendinimas apima viešosios infrastruktūros atnaujinimą bendruomenės namų teritorijoje. Bus sumontuoti LED šviestuvai, įrengti suoliukai, dviračių stovai, informaciniai standai. Apšvietimas bus suprojektuotas taip, kad	Įrengtų šviestuvų skaičius – ne mažiau kaip 6 Įrengtų mažosios architektūros objektų – ne mažiau kaip 5 Teritorijos patrauklumo vertinimas po	2028 - 2030	ES lėšos

	užtikrintų saugumą tamsiu paros metu ir pabrėžtų bendruomenės namų architektūrą. Mažosios architektūros elementai – tai vizualiniai ir praktiniai akcentai, gerinantys estetines ir socialines aplinkos savybes. Planuojama įrengti ir želdynus, kurie būtų lengvai prižiūrimi, bet prisidėtų prie estetikos. Darbus atliks kvalifikuoti kraštovaizdžio architektai ir statybos rangovai. Ši infrastruktūra tarnaus ne tik bendruomenės poreikiams, bet ir svečių, turistų bei edukacinių programų dalyvių patogumui.	įgyvendinimo – ≥ 80 % teigiamų vertinimų		
2.3.2.	Veikla. Pastatyti dengta lauko sceną Aprašymas. Numatoma įrengti multifunkcinę lauko sceną bendruomenės renginiams, edukacijoms ir šventėms. Scena bus dengta, kad galėtų būti naudojama nepriklausomai nuo oro sąlygų. Jos konstrukcija pritaikyta akustikai, apšvietimui ir elektros tiekimui. Scena taps svarbia viešosios erdvės dalimi, padės išplėsti renginių pasiūlą, įtraukti daugiau gyventojų ir partnerių. Scenos projektavimas vyks su architektų pagalba, kad ji atitiktų estetinius ir funkcinius bendruomenės poreikius. Bus numatyta galimybė naudoti sceną kaip kino ekraną vasaros vakarais, o šiltuoju sezonu – edukacijų vietai. Scena taps patrauklia erdve ne tik bendruomenės kultūriniam	Įrengta lauko scena – 1 vnt. Scenos uždengimo kvadratūra – ne mažiau kaip 30 m² Renginių, vykstančių scenoje, skaičius per metus – ne mažiau kaip 6	2029	ES fondų lėšos, privačios lėšos, kitos lėšos

	gyvenimui, bet ir regiono kultūros operatorių veiklai.			
2.3.3.	Veikla. Įrengti lauko treniruoklius vyresnio amžiaus gyventojams Aprašymas. Veiklos tikslas – sudaryti sąlygas vyresnio amžiaus žmonėms aktyviai leisti laiką, stiprinti sveikatą ir socialinius ryšius. Įrengiant lauko treniruoklius, bus suformuota saugi ir pritaikyta erdvė lengvam fiziniam aktyvumui. Treniruokliai bus atrenkami pagal biomechaninius reikalavimus vyresnio amžiaus asmenų judėjimo funkcijoms palaikyti. Jie bus montuojami šalia bendruomenės namų, lengvai pasiekiamoje vietoje. Prie treniruoklių bus įrengtos informacinės lentelės apie naudojimą, organizuojami demonstraciniai užsiėmimai su sveikatos specialistais. Tai ne tik skatins fizinį aktyvumą, bet ir prisidės prie senjorų savijautos, savarankiškumo bei bendravimo. Veikla taip pat sudarys prielaidas tarp amžių kartų bendravimui ir veiklų integracijai į platesnę bendruomeninę veiklą.	Įrengtų treniruoklių kiekis – ne mažiau kaip 4 Informacinių stendų apie naudojimą skaičius – 1–2 Organizuotų fizinio aktyvumo renginių skaičius – ne mažiau kaip 3 per metus	2027 - 2030	ES fondų lėšos, privačios lėšos, kitos lėšos
3.	Tikslas. Gyvenvietės patrauklumo didinimas ir paslaugų plėtra			
3.1.	Uždavinys. Sukurti teminę viešąją erdvę			
3.1.1.	Veikla. Sukurti J. Ralio tematikos parkelį pagal „Homero Odiseją“ Aprašymas.	Įrengta teminė viešoji erdvė – 1 vnt.	2025 - 2030	Bendruomenės lėšos, VVG priemonės, ES lėšos

	Šios veiklos įgyvendinimo tikslas – sukurti unikalią, kultūriškai reikšmingą viešąją erdvę, įprasminančią rašytojo J. Ralio indėlį ir jo kūrybos sąsajas su Žalpiais. Parkelis bus kuriamas remiantis „Homero Odisėjos“ motyvais, integruojant literatūrinius simbolius, edukacinius elementus ir kraštovaizdžio architektūrą. Bus įrengtos mažosios architektūros detalės (pvz., Trojos arklio instaliacija, Odisėjo kelionių žemėlapis), skaitymo vietos su suoliukais, apšvietimas bei želdiniai. Parkelis tarnaus kaip kultūrinės edukacijos centras, erdvė viešiesiems renginiams ir kasdieniam poilsiui. Šis objektas skatins vietos tapatybės puoselėjimą, edukacinių programų kūrimą bei turizmo plėtrą. Parkelio kūrimas vyks įtraukiant bendruomenę, mokinius, vietinius menininkus ir kraštotyrininkus. Ilgainiui parkelis taps vieta traukiančia mokinių klases susipažinti ir suprasti homero kūrinius.	Teminių objektų skaičius (skulptūros, stend -ai, suoliukai) – ne mažiau kaip 5 Vartotojų pasitenkinimo vertinimas – ne mažiau kaip 80 %		
3.1.2.	Veikla. Organizuoti edukacinius renginius moksleiviams Aprašymas. Identifikuojami tradiciniai amatai, turintys istorinę reikšmę regionui, tokie kaip vilnos vėlimas, žibintų gamyba ar žvakių liejimas. Ieškoma vietinių meistrų ar entuziastų, galinčių vesti edukacinius užsiėmimus. Parenkamos tinkamos patalpos dirbtuvėms, užtikrinant	Organizuotų edukacijų skaičius per metus – ne mažiau kaip 10 Dalyvavusių moksleivių skaičius – ne mažiau kaip 200 Sukurta metodinė medžiaga – 1 komplektas	2026 -2030	Bendruomenės lėšos, savivaldybės lėšos, ES fondai

	reikiamą įrangą ir medžiagas. Sukuriamas užsiėmimų tvarkaraštis, atsižvelgiant į skirtingas amžiaus grupes ir jų poreikius. Informacija apie edukacijas platinama per bendruomenės kanalus, skatinant narių dalyvavimą ir tradicijų puoselėjimą.			
3.1.3.	Veikla. Įrengti poilsio zonas šeimoms Aprašymas. Veiklos tikslas – sukurti patrauklias, funkcionalias ir saugias viešąsias erdves, skirtas šeimų laisvalaikiui. Planuojama įrengti sūpynes, stogines nuo saulės, gultus, hamakus, stacionarius stalus su suoliukais, lauko žaidimų elementus vaikams. Poilsio zonos bus įrengtos prie J. Ralio parkelio bei bendruomenės namų teritorijoje, kad sukurtų tarpusavyje susijusių erdvių tinklą. Šios vietos skatins šeimų fizinį aktyvumą, buvimą gamtoje, kartu bendravimą. Poilsio infrastruktūra taps naudinga ir renginių metu – kaip pasyvaus poilsio erdvės ar vaikų priežiūros zonos. Bus atsižvelgiama į vaikų ir vyresnio amžiaus asmenų poreikius, naudojamos ilgaamžės ir ekologiškos medžiagos.	Įrengtų poilsio vietų skaičius – ne mažiau kaip 5 Įrengtų vaikų lauko žaidimų elementų – ne mažiau kaip 3 Poilsio vietų prieinamumas – visus metus	2026 - 2030	Bendruomenės lėšos, savivaldybės lėšos, ES fondai
3.2.	Uždavinys. Plėtoti edukacines programas muziejuje			
3.2.1.	Veikla. Sukurti programą „Ralio mėgstamiausi cepelinai“ Aprašymas. Edukacinė programa bus skirta kulinarinio paveldo ir literatūros	Įgyvendinta edukacinė programa – 1 vnt.	2027	Bendruomenės lėšos, Savivaldybės biudžeto lėšos

	sąveikai atskleisti. Veikla remiasi J. Ralio gyvenimo istorija ir A. Churgino eilėraščių apie jo mėgstamą patiekalą – cepelinus. Programos metu dalyviai supažindinami su šio patiekalo kultūrine reikšme, gaminimo tradicijomis, ir kviečiami patys išbandyti receptą. Veikla derinama su literatūriniais skaitymais ir žaidimais. Programa bus skirta vaikams, jaunimui ir suaugusiems, vyks muziejaus erdvėse ar bendruomenės virtuvėlėje. Ji bus įtraukta į turizmo pasiūlymų paketą, viešinama regioniniuose kultūros kataloguose. Edukacijos medžiaga bus parengta įvairiomis formomis: skrajutės, filmuotų receptų instrukcijos, užduotys dalyviams.	Programos dalyvių skaičius per metus – ne mažiau kaip 100 Edukacinių medžiagų komplektų – ne mažiau kaip 3		
3.2.2.	Veikla. Plėtoti edukacijas apie tarpukario laikotarpį Aprašymas. Šios veiklos metu bus atnaujintos ir papildytos jau egzistuojančios edukacinės programos muziejuje, kurios orientuotos į tarpukario mokyklos gyvenimą, kasdienybę ir maistą. Planuojama sukurti naują ekspoziciją „Tarpukario pamoka“, naudoti autentišką atkartojančius baldus, rašymo priemones, skambučius. Edukacijos bus organizuojamos gyvai ir skaitmeninėmis priemonėmis. Edukaciniai užsiėmimai padės mokiniams ir lankytojams giliau pažinti Lietuvos istoriją, vertinti kultūros paveldą. Bus organizuojami	Atnaujintos edukacinės programos – ne mažiau kaip 2 Dalyvių skaičius per metus – ne mažiau kaip 150 Sukurtų edukacinių objektų – ne mažiau kaip 5	2025 - 2030	ES fondų lėšos LR Kultūros tarybos fondo lėšos, bendruomenės lėšos

	įtraukūs vaidinimai, viktorinos ir neteminiai pietūs pagal senovinius receptus. Tikslas – paskatinti pažinimą per patyrimą, bendradarbiaujant su mokytojais ir regiono kultūros darbuotojais.			
3.2.3.	Veikla. Sukurti šeimoms skirtas savaitgalio programas Aprašymas. Ši veikla skirta paskatinti šeimų įsitraukimą į bendruomenės gyvenimą per turiningas savaitgalio programas. Numatomos veiklos: amatų dirbtuvės, žygiai, teatro trupės „Žalpiškiai“ pasirodymai, kulinarinės edukacijos. Programos bus orientuotos į skirtingas amžiaus grupes – vaikus, tėvus, senjorus. Kiekvieną savaitgalį bus taikoma vis kita tema, pvz.: „Pavasario sodinimas“, „Kepam babos pyragą“, „Mano prosenelės skarelė“. Programų metu bus aktyviai naudojamos bendruomenės ir muziejaus erdvės, įtraukiami savanoriai, rengiamos foto/vaizdo ataskaitos. Savaitgaliai skirti ne tik pramogai, bet ir šeimos vertybių, tradicijų perdavimui. Tai ilgalaikio poveikio socialinė iniciatyva, stiprinanti kartų ryšį ir kaimo patrauklumą gyvenimui ar laisvalaikiui.	Įvykdytų savaitgalio programų skaičius – ne mažiau kaip 8 per metus Programų dalyvių skaičius – ne mažiau kaip 200 per metus Parengtų teminių veiklų aprašų – ne mažiau kaip 5	2029	Savivaldybės lėšos, ES fondų lėšos